

Republika e Kosovës

Republika Kosovo-Republic of Kosovo

Qeveria - Vlada- Government

Zyra e Kryeministrit- Ured Premijera - Office of the Prime Minister

Zyra Ligjore - Zakonodavna Kancelarija - Legal Office

Izveštaj o pojednostavljenju i usaglašavanju dozvola i licenci u Regulatornom organu za elektronske i poštanske komunikacije¹

¹ Ovo Pravna analiza ja odoberna na 254 Sednici Vlade Republike Kosovo sa brojem resenja 04/254, datum 26.03.2025.

Skraćenice:

GIZ– Gesellschaft für Internationale Zusammenarbeit

ZOUP– Zakon br. 05/L-031 o opštem upravnom postupku

ZEK– Zakon br. 04/L-109 za elektronske komunikacije

ZPU- Zakon br. 06/L-038 o poštanskim uslugama

ZSDL-Zakon br. 04/L-202 o Sistemu dozvola i licenci

JKT-Jedinstvene kontaktne tačke

CRDL– Centralni registar dozvola i licenci

KP– Kancelarija premijera

PK– Pravna kancelarija

ARKEP–Nezavisna komisija za medije

1.Uvod

Ovaj izveštaj podržan od strane GIZ-a ima za cilj da odrazi opšte i konkretne nalaze i preporuke, radi pojednostavljenja procedura za podnošenje zahteva, razmatranje i izdavanje dozvola i licenci u ARKEP i da uskladi dozvole i licence ARKEP -a sa zahtevima i kriterijumima ZSDL. Pojednostavljenje dozvola i licenci je procenjeno u okviru nekoliko principa i zahteva koji su definisani u ZSDL i u ZOUP, dok je usklađivanje procenjeno u okviru usklađenosti posebnih zakona, posebno ZEK sa ZSDL.

U okviru ovog izveštaja korišćena je takva metodologija, gde su donete: **1. Opšte preporuke i 2. Konkretno preporuke**, za dozvole i licence koje primenjuje NKM. Konkretno preporuke nalaze se u prilogu ovog izveštaja i date su za svaku dozvolu ili licencu, posebno, prema nalazima.

Takođe, pored preporuka, u izveštaju su opisani i glavni nalazi kao i posebni nalazi, koji prate svrhu izveštaja, za pojednostavljenje dozvola i licenci kao i njihovo usklađivanje sa ZSDL.

Pojednostavljivanje dozvola i licenci i njihovo usklađivanje u NKM, prema ovom izveštaju, posebno uzima u obzir:

1. Olakšavanje procedure podnošenja zahteva za dozvole i licence;
2. Olakšanje administrativnog tereta stranke prilikom podnošenja zahteva;
3. Olakšanje postupka razmatranja zahteva i provere dokaza/dokumenata;
4. Što se tiče sigurnosti nosioca licence, u smislu produženja roka, zasnovanog na kriterijumima specifikacija licenci ili dozvola, u zavisnosti od nivoa rizika;
5. Pitanje zakonitosti licenci, i specifične pravne osnove, u smislu da su iste predviđene zakonom, kao što je odredio ARKEP, na osnovu centralnog registra dozvola i licenci;
6. Pitanje usaglašenosti i adekvatnosti zahteva ZSDLsa propisima definisanim u ZEK i podzakonskim aktima.

Za izradu ovog izveštaja razmotreno je nekoliko izvora i to: ZSDL; ZOUP; ZEK; Posebni propisi primenjeni od strane ARKEP-a; Podzakonski akti ARKEP-a koji regulišu postupak izdavanja dozvola i licenci koje izdaje ARKEP; CRDL. Od posebnog značaja su bili i sastanci sa nadležnim institucijama, koje su poslužile i za dodatna pojašnjenja.

Za potrebe ovog izveštaja korišćena je terminologija naziva „dozvola i licenca“ prema ZSDL, što obuhvata i primenu drugih vrsta dozvola koje izdaje ARKEP, a nisu imenovane kao dozvole i licence.

2. Pravna analiza u vezi sa pojednostavljenjem dozvola i licenci

U ovom delu je data analiza osnovnog zakonodavstva koje reguliše dozvole (dozvole i licence) u ARKEP. Zakon za sistem dozvola i licenci (ZSDL) je horizontalni zakon koji u članu 1 reguliše principe i pravila za unapređenje životne sredine radi poslovanja, putem smanjenja administrativnih prepreka, u obavljanju ekonomske, trgovinske ili profesionalne delatnosti, koja je neophodna radi zaštite javnog zdravlja, javne sigurnosti, životne sredine i korišćenja prirodnih resursa u Republici Kosovo. Drugi horizontalni zakon koji generalno reguliše vršenje javnih ovlašćenja, što najčešće dolazi do izražaja u dozvolama, jeste Zakon o opštem upravnom postupku (ZOUP), čija je svrha da obezbedi delotvorno vršenje javnih ovlašćenja u službi javnog interesa, garantovanjem istovremeno u članu 1. i zaštitu prava i interesa pravnih lica.

U nastavku ćemo analizirati neke od glavnih principa i pravila predviđenih ovim zakonima i pravilima, kao i posebne kriterijume definisane Zakonom br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama (ZEK), sa Zakonom br. 06/L-038 za poštanske usluge kao i druge zakone, za dozvole i licence u ARKEP-u.

Kao što je gore navedeno, realizacija, svrhe izveštaja o olakšicama dozvola i licenci koje izdaje ARKEP zahteva analizu posebnih zakona, posebno ZEK i podzakonskih akata koji donosi ARKEP u smislu dozvola i licenci koje dozvoljava u određenim aktivnostima.

Sistem dozvola i licenci, postupak, način njihovog izdavanja, kriterijumi i dr. regulisani su Zakonom br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama, zakonom br. 06/L-038 za poštanske usluge, pravilnicima i drugim podzakonskim aktima ARKEP-a koji se primenjuju na proces podnošenja zahteva.

U kontekstu imenovanja, ZSDL u članu 1 (1.3) koristi termin „Licencirani - fizičko lice kojem je izdata profesionalna licenca“, dok s druge strane Zakon br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama (ZEK) odnosi se na član 4 (1.46): “**Osoba**– fizičko, pravno ili javno lice, uključujući ovde i korporacije, partnerstva, trustove, neinkorporisane organizacije, pružaoce usluga, Vladu ili bilo koju instituciju koja je povezana sa njim.” Takođe, članom 10. stav 14. istog zakona, propisano je da „Izdaje ovlašćenja i druge akte u skladu sa odredbama ovog zakona, kao i propisa donetih na osnovu ovog zakona”

Dok ZSDL u članu 5 definiše vrste dozvola, kao što su: *obaveštenje, registracija, dozvola i profesionalna licenca*, sa druge strane ARKEP priznaje i primenjuje više ovlašćenja umesto : *licenci i ovlašćenja*. Međutim, kako će se videti u nastavku, kod opštih i posebnih preporuka, neka odobrenja (ovlašćenja i licence) od strane ARKEP-a nemaju konkretnu pravnu osnovu u Zakonu o elektronskim komunikacijama. Počevši od koncepta harmonizacije, u skladu sa ZSDL, ovo se zahteva da se sprovede zakonski.

Në okviru sistema dozvola i licenci koje izdaje ARKEP, zasnovanih na Zakonu br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama i Zakonu br. 06/L-038 o poštanskim uslugama, pitanje olakšavanja dozvola i licenci u ovom sektoru, kako je već rečeno, biće razmatrano na osnovu nekoliko principa koji su prepoznati od strane ZSDL i ZOUP. Ovi principi imaju za cilj da stignu do konkretnih preporuka, kako bi olakšali dobijanje dozvola i licenci ARKEP -a, kao i njihovo usklađivanje sa zahtevima i kriterijumima ZSDL.

Rok trajanja licence. Ovaj princip najbolji se definiše u članu 6 ZUP-a i kao takav treba da se primenjuje i od strane ARKEP -a. U zavisnosti od vrste dozvola i licenci, Zakon br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama odredio je trajanje od 10 godina ili više za pojedinačna prava na korišćenje radio frekvencija. Takođe, produženje roka licence ili dozvole od strane ARKEP-a zavisi od vrste, kvalifikacionih kriterijuma, uslova dodele i drugih kriterijuma. Trajanje licence je važno u odnosu na princip efikasnosti, prema članu 10. ZOUP. Nadalje, trajanje može biti povezano sa nivoom rizika, sigurnosti, zaštite javnog zdravlja, vrstom aktivnosti i drugim važnim aspektima koji se mogu razlikovati u zavisnosti od specifične dozvole i licence.

Princip nediskriminacije. Ovaj princip je definisan članom 6. ZOUP i kao takav mora da se primenjuje od ARKEP, u odnosu na odlučivanju o licencama i drugim dozvolama koje donosi. Posebno, ovaj princip mora biti striktno definisan kada je u pitanju trajanje licence, koju ARKEP ocenjuje i odlučuje, prema diskreditaciji na osnovu kriterijuma minimalnog i maksimalnog trajanja perioda trajanja licence.

Pravo na žalbu. Ovo predstavlja ustavnu obavezu. Sistemi za razmatranje licenci u ARKEP , kao i postupci za to, predviđaju pravo na žalbu u slučaju odbijanja, dakle u članovima 66 i 72. Svaka odluka ili radnja ARKEP-a, Ministarstva ili bilo kog drugog javnog organa koja je preduzeta na osnovu ovlašćenja ovog zakona podleže i administrativnom i sudskom razmatranju, kao i žalbi, u skladu sa uslovima i postupcima predviđenim Zakonom o Administrativnom Postupku. Zakonom br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama, podnošenje žalbe u skladu sa članom 66 (2): “...žalbe koje prima i odnose se na usluge elektronskih komunikacija koje se nude ili se navodno nude od strane njega i odgovara u roku od petnaest

(15) dana od datuma prijema" Pravo na odbijanje licence ili dozvole takođe se određuje i LSDL, odnosno članom 27.

Uplata poreza. ZSDL određuje proporcionalnu taksu, koliko god je potrebno, kako bi se pokrili troškovi koje snosi nadležni organ za upravljanje dozvolom. Sa druge strane, Zakon o opštem upravnom postupku utvrđuje neplaćanje postupka i prema tome ovo plaćanje se može vršiti samo u slučajevima kada je to drugačije propisano zakonom. U slučaju ARKEP-a prema Zakonu br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama, u članu 27 i u članu 47 (12): Uplate za korišćenje prava korišćenja elektronskih komunikacionih resursa mora da se uplati u državni budžet uspešni ponuđač ili pobednik aukcije. U slučajevima kada uspešni ponuđač ili pobednik aukcije zakasni sa uplatom, ili delom uplate, Autoritet ima pravo da donese odluku o nametanju obaveze uspešnom ponuđaču ili pobedniku aukcije da izvrši uplate u određenom roku i postavi vremenska ograničenja za navedene uplate. Odluka koju je donela Uprava mora biti izvršni dokument. Ako odluka nije sprovedena, mora se uputiti na izvršenje u skladu sa procedurama utvrđenim zakonima koji su na snazi za krivični postupak. Odluka se mora izvršiti u roku od tri (3) godine od dana dostavljanja ove odluke“ ili čak u članu 57 (1): „Za korišćenje radio-frekvencijskog spektra moraju se plaćati redovne godišnje uplate, a obračun, kao i iznos plaćanja, kao i način plaćanja mora da odobri Uprava u skladu sa odredbama pod-stav 2.6. iz stava 2. člana 54. ovog zakona”.

Dok su oni detaljno navedeni u članu 83. istog zakona: 1. "U Budžetu Kosova vrše se isplate povezane sa radom Autoriteta, kao što sledi:" 1.1. naknada za nadzor elektronskog komunikacionog tržišta, prema odredbama člana 27 ovog zakona; 1.2. naknada za finansiranje univerzalne usluge;

1.3. naknade za određivanje i korišćenje frekvencija, prema odredbama člana 57 ovog zakona; 1.4. naknade za određivanje i korišćenje brojeva i numeričkih serija; 1.5. naknade za ekonomske kazne koje su izrečene od strane Autoriteta; 2. svaki porez ili druga naknada predviđena ovim zakonom se uplaćuje u Budžet Kosova”. . Takse za pregled licence plaćaju se u trenutku razmatranja aplikacije.

Načelo jedinstvenog šaltera (jedinstvene kontaktne tačke), je zakonska obaveza definisana i u ZSDL, odnosno u članu 16. i ZOUP, kao i u članu 33. ZOUP. Saglasno ovom principu, sve formalnosti i procedure za izdavanje dozvole i licence treba da se obavljaju putem JKT kontakta (one stop shop). Oba zakona dozvoljavaju prostor da se JKT stvore fizički, elektronski ili kombinovano. Glavni preduslov za kreiranje JKT su tačke koje smo naveli gore, posebno pristup orijentisan po principu administrativnog pregleda prema službenoj dužnosti.

Princip primene administrativne pomoći. Član 34 Zakona o opštem upravnom postupku određuje da javni organ može zatražiti pomoć od drugog javnog organa, između ostalog za upoznavanje sa činjenicama, dokumentima ili drugim sredstvima dokaza u posedu drugog organa. Ovaj princip se može koristiti kako bi se olakšao postupak provere potrebnih dokumenata. ARKEP uopšte ne primenjuje princip pravne pomoći u slučaju ispitivanja postupka dozvole i licence.

Ispitivanje razvoja postupka po službenoj dužnosti. Član 86. ZOUP dozvoljava ovaj princip. Naime, ovaj princip u svetlu olakšavanja procedura za izdavanje dozvola u ARKEP, na osnovu načina na koji je procedura licenciranja regulisana u ARKEP, treba se kombinovati sa principom primene administrativne pomoći. ARKEP ne primenjuje princip postupanja po službenoj dužnosti. Član 86.3 ZOUP, u vezi sa ovim principom, definiše: „ *Osim kada je zakonom drugačije određeno, dokumenta kojima se dokazuju akti, činjenice, kvalitet ili subjektivno stanje, neophodni za administrativni pregled, po službenoj dužnosti raspolaze državni organ koji vodi upravni postupak, ako su pod njegovom upravom ili drugih javnih organa. Javni organ može od stranke tražiti samo podatke neophodne za njihovu identifikaciju.* To znači da u nekim slučajevima, kada se dokumenta i uslovi za dokumentaciju za licencu ne određuju zakonom,

tada ARKEP u konkretnom slučaju može zahtevati od stranke da samo dokaže da neka dokumenta postoje i da ih proveri, ako oni postoje u javnim organima.

Uslovi i specifični kriterijumi za izdavanje dozvola. U slučaju ARKEP, dokumenti potrebni za licencu su prilično specifični jer su povezani i sa: zaštitom zdravlja i javne sigurnosti; Sigurnošću i, iznad svega, uslovljeni su međunarodnim pravilima civilnog vazduhoplovstva. Dakle, uzimajući u obzir specifikacije ARKEP licenci, u nekim slučajevima dokumentacija je takođe specifična. Stoga, na osnovu analize, smanjenje dokumentacije je zahtevano slučaj po slučaj, zasnovano na dve alternative: 1. Provera nekih činjenica putem izjave pod zakletvom i 2. Identifikacija stranaka pojedinih dokumenata kao i postupanje ARKEP, po principu administrativne pomoći i odvijanje postupka po službenoj dužnosti.

Predaja dokumentacije u originalu. Nē okviru dozvola koje odobrava ARKEP, postoji fenomen zasnovan na Centralnom registru dozvola i licenci (CRDL) i taj fenomen ima veze sa dostavljanjem nekoliko dokumenata u originalu, uključujući i one dokumente koji predstavljaju notorne i čak neosporne činjenice, kao što je sertifikat o registraciji poslovanja ili drugi dokazi o osnivanju udruženja ili konzorcijuma (u zavisnosti od vrste dozvole) ili njenog statuta, itd. Stoga, postavljanje ovog principa je učinjeno sa ciljem da se takva stvar konkretizuje u posebnim preporukama, određenim u prilogu ove analize.

3. Pravna analiza u vezi sa usklađivanjem dozvola i licenci sa kriterijumima ZSDL

Usklađivanje u svetlu svrhe ovog izveštaja, podrazumeva proces podobnosti ZSDL u konkretnom slučaju i ZEK i ZJS, u cilju utvrđivanja dozvola i licenci koje izdaje ARKEP, na osnovu ZSDL.

Što se tiče aspekta harmonizacije, važno je napomenuti sledeća pitanja:

Definisanje dozvola i licenci zakonom. Ovo načelo je definisano u članu 17.1 ZSDL i kao takvo podrazumeva da je dozvola i licenca, čak i u smislu naziva, definisana zakonom. Vezano za ARKEP, samo nekoliko dozvola i licenci je propisano zakonom. Najvažnija karakteristika dozvola i licenci u ARKEP je da se veliki deo njih određuje samo podzakonskim aktima (pravilnicima) ARKEP, za razliku od člana 17.1 ZSDL. Međutim, podzakonski akti i definicija licenci sa ovim aktima analizirani su u prilogu ovog izveštaja.

Nazivi dozvola i licenci se određuju zakonom: Ovo zahteva da sve dozvole i licence koje izdaje ARKEP, kao što su: Ovlašćenja; Dozvole i licence; da se posebno zakonom odredi. Određeni broj kategorija dozvola i licenci koje izdaje ARKEP, kao što su ovlašćenja, nemaju konkretan pravni osnov. Takođe, u okviru posebnih preporuka, za svako odobrenje i licencu date su posebne preporuke, u smislu da li je vrsta dozvole i licence zakonom određena.

Prilagođenost dozvola i licenci prema članu 5 ZSDL: Članom 5. ZSDL definiše vrste dozvola a to su: obaveštenje, registracija, dozvola i stručna licenca. U ovom slučaju, nazive dozvola koje daje ARKEP takođe treba prilagoditi tome.

Kategorizacija dozvola i licenci prema riziku: ARKEP treba da definiše sistem kategorizacije dozvola i licenci, prema riziku, kao što je definisano i članom 19. ZSDL. Da bi se ovo postiglo, potrebno je da se popuni ili kreira nova stavka u ZEK.

4. Nalazi

1. Da se uspostavi jasna pravna osnova za postojeće licence
2. Sve licence ARKEP-a imaju fiksni rok po kategorijama, dok ZSDL ne reguliše pitanje novog licenciranja ili produženja licence.
3. Ne primenjuje se princip administrativne pomoći za olakšavanje postupka verifikacije potrebne dokumentacije koja se podnosi za dobijanje licence.

4. Ne primenjuje se princip vođenja postupka po službenoj dužnosti, za proveru dokumenata koje su stranke identifikovale, a koje poseduju javne ustanove.
5. Neka dokumenta koji su notarizovana i mogu se lako proveriti, prilikom podnošenja zahteva za licencu moraju biti dostavljeni u originalu.
6. Neki dokumenti koji se zahtevaju u kategoriji opštih zahteva izgleda da povećavaju administrativno opterećenje načina na koji se zahtevaju.
7. U ARKEP-u se izdaju ovlašćenja koja nisu eksplicitno određena zakonom, prema njihovom trenutnom nazivu.

5. Glavne preporuke

1. Kreirati jasnu pravnu osnovu za postojeće licence ARKEP.
2. Produžiti rok za izdavanje licence od strane ARKEP-a, odnosno odrediti minimalni rok za kategorije licenci;
3. Izvršiti usklađivanje Zakona o elektronskim komunikacijama, odnosno dopuna Zakona, u smislu imenovanja dozvola od strane ARKEP-a, za aktivnosti koje ne zahtevaju dozvolu, zasnovano na članu 5 ZSDL
4. Primeniti princip administrativne pomoći i sprovođenja postupka prema službenoj dužnosti, u smislu provere nekih dokumenata koje poseduju javne institucije.
5. Izvršiti obnovu licenci po službenoj dužnosti;
6. Proveriti neophodne dokumente prema izjavi pod zakletvom;
7. Plaćanje početne takse za pregled izvršiti nakon odobrenja zahteva i ponovno ispitati taksu za obnovu licence na zahtev ARKEP-a;
8. Licenca može biti oslobođena poreza u slučaju modifikacije licence inicijativom ARKEP-a;
9. Omogućiti stranci da pruži dodatne iskaze i dokaze, tokom celog razmatranja postupka, do poslednjeg roka za odlučivanje.
10. Doneti odgovarajući pravilnik koji reguliše postupke podnošenja zahteva i razmatranja dozvola i licenci, u skladu sa principima ZOUP i ZSDL.
11. Visina taksi treba da bude proporcionalna neophodnim administrativnim troškovima tokom postupka izdavanja licence.
12. Primeniti rok od 45 dana za podnošenje zahteva za dozvole i licence prema ZOUP.

6. Obrazloženje glavnih preporuka

1. Kreirati jasnu pravnu osnovu za postojeće licence ARKEP. Bazirano na članu 17.2 ZSDL dozvole i licence se određuju isključivo zakonom. U konkretnom slučaju ARKEP-a definisane su delatnosti koje moraju imati licencu. S druge strane, u pogledu ovlašćenja za izgradnju novih kapaciteta, kao što su dozvole, nije definisan konkretan pravni osnov za dozvolu ili licencu, prema nameni. Konkretno preporuke po ovom pitanju date su u dodatku.

2. Produžiti rok za izdavanje licence od strane ARKEP-a, odnosno odrediti minimalni rok za kategorije licenci Uzimajući u obzir princip efikasnosti, koliko god je moguće, trebalo bi produžiti rokove za dozvole i licence koje se izdaju na kratko vreme. Ovo treba uraditi uzimajući u obzir bezbednost, zaštitu javnog zdravlja i druge kriterijume koje utvrđuje ARKEP..

3. Treba izvršiti usklađivanje između ZEK i ZSDL prema utvrđenim principima. U cilju harmonizacije dozvola i licenci, na osnovu nalaza i preporuka u vezi sa harmonizacijom, potrebno je da se ZEK uskladi sa

ZSDL, menjajući i dopunjujući, prema potrebi određene članove LKE, bez obzira na to što su ovim zakonom predviđene vrste dozvola i licenci ili ovlašćenja.

4. Primeniti princip administrativne pomoći i sprovođenja postupka prema službenoj dužnosti, u smislu provere nekih dokumenata koje poseduju javne institucije. ARKEP treba da primenjuje princip administrativne pomoći, tokom razvoja postupka i to u kombinaciji sa principom razvoja postupka po službenoj dužnosti. Primenom ovog principu, ARKEP će proveriti broj dokaza koji su potrebni da ih podnese strana uz podnošenje zahteva. Primenom ovih principa, ARKEP će izbeći predaju nekoliko dokumenata prilikom podnošenja zahteva stranaka za dozvole i licence.

5. Izvršiti obnovu licenci po principu ex officio. U slučaju obnove licence, posebno kada ARKEP to zahteva, treba započeti i završiti postupak verifikacije poštujući radnje preduzimanja postupaka po službenoj dužnosti. Ovaj princip bi došao da izražaja i u slučaju obnavljanja licence kao i njenog modifikovanja.

6. Potrebno je proveriti neophodne dokumente prema izjavi pod zakletvom. Preporučuje se smanjenje broja potrebnih dokumenata prilikom podnošenja zahteva za licence i dozvole kod ARKEP-a, radi olakšavanja administrativnog tereta. Redukcija ovih dokumenata može se izvršiti na način da se određena pitanja koja treba da budu deo aplikacije provere putem izjave pod zakletvom, imajući u vidu činjenicu da prema zakonu o ARKEP-u licenca može biti povučena u slučaju da aplikant pruži lažne podatke.

7. Plaćanje početne takse za pregled se vrši nakon odobrenja zahteva. S obzirom na plaćanje takse i činjenicu da se ove takse obračunavaju na osnovu principa obračuna u skladu sa konkretnim razumnim administrativnim troškovima koji nastaju u tretmanu akata na koje se te takse odnose. Da bi se olakšalo administrativno opterećenje, početnu taksu treba platiti elektronskim putem nakon što se zahtev podnosioca odobri.

8. Licensa se može osloboditi plaćanja takse u slučaju modifikacije licence po inicijativi ARKEP-a. U slučaju izmene licence, na zahtev ARKEP-a, za stranku je administrativni teret da plati taksu u slučaju modifikacije. Stoga, treba odlučiti da se pravilnik promeni i u skladu sa principom proporcionalnosti, strana ne sme biti opterećena plaćanjem takse u slučaju izmene iniciranom od strane ARKEP-a.

9. Omogućiti stranci svedočenje i dodatne dokaze, u toku razmatranja postupka, do roka za konačnu odluku. Na osnovu principa saslušavanja stranke, radi olakšavanja pristupa aplikantima, ARKEP mora dozvoliti kompletiranje dokumentacije od strane aplikanta do završetka roka za razmatranje licence. Ovo će pomoći stranci da ima lakši pristup aplikaciji i pregled licence ili dozvole koju je izdao ARKEP.

10. Doneti odgovarajući pravilnik koji uređuje postupke podnošenja zahteva i razmatranja dozvola i licenci, u skladu sa principima ZOUP-a i ZSDL. U cilju sređivanja jedinstvenog postupka koji garantuje primenu principa ZOUP i ZSDL, potrebno je doneti pravilnik koji ima za cilj regulisanje postupka podnošenja zahteva i razmatranja svih dozvola i licenci u okviru ARKEP-a, zasnovan na principima ZOUP i ZSDL.

11. Nivo tarifa treba da bude proporcionalan sa administrativnim troškovima potrebnim tokom postupka izdavanja dozvole. ZSDL u članu 18. definiše srazmernu taksu, u meri u kojoj je to neophodno za pokrivanje troškova koje ima nadležni organ. da administrira dozvolu. Nivo takse takođe treba da bude u skladu sa ovim principom. Štaviše, važno je da tarifa bude fiksna i da se ne određuje putem sekundarnih elemenata koji omogućavaju određivanje tarife. Navedeni pristup ima potencijal da predstavlja diskriminaciju ili pravnu nesigurnost. Stoga, ARKEP treba da odredi fiksne takse.

12. Primeniti rok od 45 dana za odlučivanje o zahtevima za dozvole i licence, prema ZOPU- S ciljem olakšavanja postupka i administrativnog tereta, ARKEP treba da primeni rok od 45 dana za odlučivanje po

zahtevima za dozvole i licence, u skladu sa zahtevima ZOUP. Primena 45-dnevnog roka smanjila bi vreme donošenja odluka, povećala efikasnost i olakšala administrativna opterećenja strane.

7. Primena opštih i posebnih preporuka

Në okviru izveštaja, date su opšte i posebne preporuke, predstavljene u prilogu za svako ovlašćenje i licencu. Mora se konstatovati da su preporuke specifične za dodatak, za licence i ovlašćenja rezultirale sličnim, zbog činjenice da ZEK priznaje dozvole, odnosno licencu i ovlašćenje.

Sprovođenje opštih i posebnih preporuka, prema prilogu, može se obaviti na dva načina i to: 1. Putem dopuna i izmena ZEK i 2. putem dopuna i izmena internih propisa ARKEP, za regulisanje postupaka izdavanja dozvola i ovlašćenja ARKEP.

PRILOG

Licence i dozvole izdate od strane ARKEP-a uključene su u prilogu, prema redosledu u CRDL.

1. POTVRDA OBAVEŠTENJE ZA POČETAK AKTIVNOSTI ELEKTRONSKIH KOMUNIKACIJA

1. Glavni nalazi

1.1 Pravna osnova za izdavanje dozvole/licence:

Ova licenca je zasnovana na Zakonu br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama u članu 4 (1.2): *“Generalno ovlašćenje – akt opšte prirode, sastavljen od pravnog okvira određenog ovim zakonom i propisa donetih od strane Autoriteta, u njegovoj primeni, radi obezbeđivanja prava za pružanje mreža ili usluga elektronskih komunikacija, postavljajući i specifične obaveze koje mogu biti primenjene prema svim ili nekim od mreža i/ili specifičnih usluga elektronskih komunikacija”*; kao i u članu 16 (1). Autoriteti odobrava spisak vrsta elektronskih komunikacija za koje preduzetnik treba da obavesti Autoritet, ukoliko želi da učestvuje u nekoj od tih aktivnosti. Preduzetnik ima pravo da se uključi u odgovarajuću aktivnost, nakon obaveštenja od strane Autoriteta, u skladu sa postupcima i uslovima određenim od strane Autoriteta i članom 20: Preduzetnici koji grade i/ili koriste javne mreže elektronskih komunikacija i pružaju usluge elektronskih komunikacija dostupne javnosti dužni su da primenjuju odredbe ovog zakona i drugih zakonskih i podzakonskih akata, kao i propise donete u primeni ovog zakona, kako ne bi ugrozili javni red, život i zdravlje građana, javnu bezbednost i odbranu zemlje. Član 4. Pravilnika o opštim ovlašćenjima br. 37 Prot.ARKEP 019/B/19.

1.2 Delatnost za koju se izdaje dozvola/licenca:

Najava o pružanju usluga i/ili mreža elektronskih komunikacija u Republici Kosovo za dobijanje dozvole za obavljanje ove aktivnosti.

1.3 Vreme trajanja dozvole/licence:

Odobrenje/ovlašćenje se izdaje na neodređeno vreme.

1.4 Uplata za dobijanje dozvole/licence:

Postupak podnošenja zahteva je besplatan

1.5 Potrebna dokumenta za prijavu:

1. Obrazac obaveštenja za učešće u aktivnostima elektronskih komunikacija [Original]
2. Certifikatë za registraciju poslovanja i informacije o poslovanju [Kopija]
3. Certifikat fiskalnog broja [Kopija]

2. Preporuke

1. Ova licenca se određuje zakonom;
2. Izvršiti obnovu licenci po službenoj dužnosti;
3. Neophodni dokumenti za podnošenje zahteva za ovlašćenje treba da se provere u skladu sa principom pomoći administrativnih organa i postupanja ex officio ili na osnovu izjave data pod zakletvom koju je stranka podnela.

3. Obrazloženje preporuka

1. Ova licenca se određuje zakonom. ZSDL je horizontalan zakon u skladu sa kojim Zakonom moraju biti i drugi zakoni. Ovo pitanje treba da se reši u ZEK i relevantnim podzakonskim aktima, a naziv treba da bude u skladu sa ZSDL. Nadalje, član 17.1 ZSDL propisuje da se licence mogu odrediti isključivo zakonom.
2. Izvršiti obnovu licenci po principu ex officio. U slučajevima kada nije moguće da se ova licenca izda bez određenog roka, obnavljanje licence se mora izvršiti po službenoj dužnosti, kroz neki postupak provere činjenica po službenoj dužnosti, a ne kroz novi upravni postupak za podnošenje zahteva. Ovo se može utvrditi podzakonskim aktom ARKEP-a. Neka takva stvar može biti ostvarena putem podzakonskih akata, kako je propisano članom 17.2 ZSDL
3. Što se tiče odgovarajućih dokumenata koje stranka mora dostaviti, u slučaju prijave, neki od njih se mogu proveriti po principu pravne pomoći između organa, kao i po principu odvijanja postupka po službenoj dužnosti ili putem izjava pod zakletvom. Ostala dokumenta su ostala da se dostave na zahtev ARKEP-a, jer predstavljaju specifična dokumenta, u smislu potrebe da se identifikuju specifični aspekti, u vezi sa ovom licencom.

2. INDIVIDUALNO OVLAŠĆENJE ZA RADIO FREKVENCIJU

1. Pravni osnov za izdavanje dozvole/licence:

Ova licenca je zasnovana na Zakonu br. 04/L-109 o elektronskim komunikacijama, odnosno član 47 (4): „*Lice može početi da koristi resurse elektronskih komunikacija od dana izdavanja odgovarajućeg ovlašćenja od strane Uprave, osim u slučajevima kada je ovlašćenjem drugačije određeno. Ovlašćenje za korišćenje elektronskih komunikacionih resursa moraju da dobiju ona lica kojima je izvor elektronskih komunikacija dat u skladu sa postupcima i uslovima koje utvrđuje Autoritet. (5) Broj ovlašćenja za korišćenje resursa elektronskih komunikacija mora biti neograničen, osim u slučajevima kada su ograničenja neophodna da bi se obezbedilo efikasno korišćenje radio-frekvencija (kanala), u slučajevima kada određeni elektronski komunikacioni resursi imaju posebnu ekonomsku vrednost i/ili u slučajevima kada je ograničenje resursa elektronskih komunikacija neizbežno i opravdano na osnovu principa proporcionalnosti*“

Kao i pravilnik Br. Prot. 054/B/13: Pravilnik za obezbeđivanje i korišćenje radio-frekvencija, gde se član dva odnosi na ovlašćenje (pojedinačno ovlašćenje); označava pisani dokument, izdat od strane Uprave i/ili registrovan u elektronskoj bazi podataka dostupnoj javnosti, kojom upravlja Uprava, kojom se daje pravo korišćenja određene radio frekvencije/kanala u skladu sa određenim uslovima u/uz ovlašćenje i na osnovu važećih pravnih akata; Takođe, ovim propisom u članu 3, uređuje se „Opšti postupak davanja (određivanja) i korišćenja radio-frekvencija“.

1.2 Delatnost za koju se izdaje dozvola/licenca:

Davanje ovlašćenja korisnicima za postavljanje i rad radio komunikacionih sistema

1.3 Vreme trajanja dozvole/licence:

Potvrda se izdaje na minimalno 6 meseci i više.

1.4 Taksa potrebana za plaćanje

Plaćanje za korišćenje radio-frekvencija - u zavisnosti od parametara mreže, utvrđeno propisom, minimalno 75 eura

1.5 Potrebna dokumenta za prijavu:

1. Zahtev za prijavu [Original]
2. Obrazac za prijavljivanje [Original]
3. Certifikatë za registraciju poslovanja i informacije o poslovanju [Kopija]
4. Kopija licence od NKM(za radio i TV usluge) [Kopija]
5. Dozvola za rad izdata od strane Ministarstva unutrašnjih poslova, za pružaoce usluga privatnog osiguranja [Overena kopija]

2. Preporuke

1. Da se produži rok za izdavanje licence;
2. Izvršiti obnovu licenci po službenoj dužnosti;
3. Neophodni dokumenti za podnošenje zahteva za ovlašćenje treba da se provere u skladu sa principom pomoći administrativnih organa i postupanja ex officio ili na osnovu izjave data pod zakletvom koju je stranka podnela.
4. Taksa za ovlašćenje se plaća u slučaju odobrenja zahteva i donošenja odluke o odobrenju.
5. Preispitati taksu za prijavu;

3. Obrazloženje preporuka

1. Pprodužiti rok izdavanja licence. Produženje roka za ovu licencu je važno zbog principa pravne sigurnosti za podnosioca zahteva, u smislu stabilnosti i trajanja. Stoga, u propisu treba postaviti objektivne i merljive kriterijume u pogledu trajanja licence. S obzirom da je dužina trajanja ovih ovlašćenja od značaja za stranku, treba razmotriti mogućnost trajanja ovih ovlašćenja. Tako nešto može biti utvrđeno pravilom ARKEP-a ili izmenom propisa, da se odredi duži rok važenja ovlašćenja, kako bi se prema strankama imao fleksibilniji i lakši pristup u vezi sa ovom vrstom ovlašćenja.
2. Izvršiti obnovu licenci po principu ex officio. U slučajevima kada nije moguće da se ova licenca izda bez određenog roka, obnavljanje licence se mora izvršiti po službenoj dužnosti, kroz neki postupak provere činjenica po službenoj dužnosti, a ne kroz novi upravni postupak za podnošenje zahteva. Ovo se može utvrditi podzakonskim aktom ARKEP-a. Neka takva stvar može biti ostvarena putem podzakonskih akata, kako je propisano članom 17.2 ZSDL.
3. Što se tiče odgovarajućih dokumenata koje stranka mora dostaviti, u slučaju prijave, neki od njih se mogu proveriti po principu pravne pomoći između organa, kao i po principu odvijanja postupka po službenoj dužnosti ili putem izjava pod zakletvom. Ostala dokumenta su ostala da se dostave na zahtev ARKEP-a, jer predstavljaju specifična dokumenta, u smislu potrebe da se identifikuju specifični aspekti, u vezi sa ovom licencom.
4. Što se tiče poreza, ARKEP treba uložiti napore da omogući strankama da ga plate početnu taksu, nakon završetka postupka i odobrenja zahteva. Ovo bi olakšalo administrativno opterećenje stranaka i primenilo princip priznat po ZOUP, za razvoj postupka bez finansijskih opterećenja za stranku.
5. Pregledati taksu za prijavu. ZSDL u članu 18. definiše srazmernu taksu, u meri u kojoj je to neophodno za pokrivanje troškova koje ima nadležni organ. da administrira dozvolu. Neka takva stvar može biti ostvarena putem podzakonskih akata, kako je

propisano članom 17.2 ZSDL. Neophodno je dalje odrediti da se sva uplata takse vrši tek nakon izdavanja licence, a ne u trenutku podnošenja zahteva.

3. POJEDINAČNA ODOBRENJA ZA NUMERIČKE RESURSE

1. Pravni osnov za izdavanje dozvole/licence:

Ovo odobrenje je zasnovano na Uredbi br. 50 (br. Prot. 011/B/21) Uredbe br. 50 o Nacionalnom planu numeracije elektronskih komunikacionih mreža u Republici Kosovo (Ref. br. Prot. 011/B/21; od 10/03/2021), izmenjene i dopunjene Uredbom br. 62 (Ref. br. Prot. 014/B/14),) i Uredbe br. 65 (Ref. br. Prot. 051/B/24).

1.2 Delatnost za koju se izdaje odobrenje:

Pravo korišćenja numeričkih resursa daje se za kratke kodove 1x, za usluge premijumskih brojeva 9x (besplatno), za posbne brojeve 8x(besplatno) , za kratke kodove za prijem i slanje SMS sa dodatom vrednošću 5x, za korišćenje fiksnih brojeva telefona 2x i 3x i za mobilni telefon 4x.

1.3 Vreme trajanja odobrenja:

Za korisnike, koji nisu pružaoci javnih elektronskih komunikacionih usluga, vremenski period dodele broja biće neograničen za seriju 1x i jednu (1) do pet (5) godina za serije 5x, 8x i 9x.

Vremenski period za korišćenje numeričkih resursa za preduzetnike mreža i/ili javnih elektronskih komunikacionih usluga je neograničen, osim ako odlukom Uprave nije drugačije određeno..

1.4. Plaćanje takse

Plaćanje za korišćenje premijum brojeva 9x - 60 eura/1 godina;

Plaćanje za korišćenje specijalnih brojeva 8x - 15 eura/godišnje;

Plaćanje za korišćenje kratkih brojeva 5x-15 eura godišnje;

Plaćanje za korišćenje geografskih brojeva 2x i 3x -0.025 centa/euro;

Plaćanje za korišćenje negeografskih mobilnih brojeva 4x -0.04 centi/euro.

Plaćanje za korišćenje kratkih kodova 1x – besplatno;

1.5 Potrebna dokumenta za prijavu:

1. Obrazac za prijavljivanje [Original]
2. Zahtev
3. U zavisnosti od zahteva, mogu biti potrebni dodatni dokumenti

2. Preporuke

1. Ovo odobrenje utvrđiri zakonom;
2. Obnovu licenci obaviti po principu ex officio;
3. Neophodni dokumenti za podnošenje zahteva za ovlašćenje treba da se provere u skladu sa principom pomoći administrativnih organa i postupanja ex officio ili na osnovu izjave data pod zakletvom koju je stranka podnela.
4. Preispitati taksu za prijavu;

3. *Obrazloženje preporuka*

1. Ova licenca se određuje zakonom. ZSDL je horizontalan zakon u skladu sa kojim Zakonom moraju biti i drugi zakoni. Ovo pitanje treba da se reši u ZEK i relevantnim podzakonskim aktima, a naziv treba da bude u skladu sa ZSDL. Nadalje, član 17.1 ZSDL propisuje da se licence mogu odrediti isključivo zakonom.
2. Rok važenja licence utvrđuje se propisom. U ovom slučaju, termin je preuzet iz podataka koje je obezbedio CRDL. U skladu sa članom 17. ZSDL i radi povećanja pravne sigurnosti, moraju se doneti pravila koja određuju trajanje ove dozvole.
3. Izvršiti obnovu licenci po principu *ex officio*. U slučajevima kada nije moguće da se ova licenca izda bez određenog roka, obnavljanje licence se mora izvršiti po službenoj dužnosti, kroz neki postupak provere činjenica po službenoj dužnosti, a ne kroz novi upravni postupak za podnošenje zahteva. Ovo se može utvrditi podzakonskim aktom ARKEP-a. Neka takva stvar može biti ostvarena putem podzakonskih akata, kako je propisano članom 17.2 ZSDL.
4. Što se tiče odgovarajućih dokumenata koje stranka mora dostaviti, u slučaju prijave, neki od njih se mogu proveriti po principu pravne pomoći između organa, kao i po principu odvijanja postupka po službenoj dužnosti ili putem izjava pod zakletvom. Ostala dokumenta su ostala da se dostave na zahtev ARKEP-a, jer predstavljaju specifična dokumenta, u smislu potrebe da se identifikuju specifični aspekti, u vezi sa ovom licencom.
5. Pregledati taksu za prijavu. ZSDL u članu 18. definiše srazmernu taksu, u meri u kojoj je to neophodno za pokrivanje troškova koje ima nadležni organ. da administrira dozvolu. Neka takva stvar može biti ostvarena putem podzakonskih akata, kako je propisano članom 17.2 ZSDL. Neophodno je dalje odrediti da se sva uplata takse vrši tek nakon izdavanja licence, a ne u trenutku podnošenja zahteva.

4. POTVRDA

O

KONFIRMACIJI

OBAVEŠTENJE ZA PRUŽANJE POŠTANSKIH USLUGA

1. *Pravni osnov za izdavanje dozvole/licence:*

Ova licenca je zasnovana na Zakonu br. 06/L-038 za poštanske usluge, dakle, u članu 7 stav 2 (2.2): „*Za obavljanje poslova u oblasti poštanskih usluga, Uprava ima sledeća ovlašćenja i odgovornosti: ...; 2.2. izdaje i oduzima ovlašćenja data na osnovu ovog zakona i podzakonskih akata*”. Kao i član 16. stav 2: „*pružanje poštanskih usluga u Republici Kosovo vrši se na osnovu ovlašćenja izdatog od strane Uprave. Takođe, u članu 20. svako fizičko ili pravno lice, koje radi ostvarivanja dobiti iskaže interes za pružanje poštanskih usluga, mora o tome obavestiti Upravu pre početka pružanja poštanskih usluga*”. Kao takav, pravni osnov za licenciranje ove delatnosti je u zakonu ZJU. Kao i član 8 Uredbe br. 41, Za generalno ovlašćenje za pružanje poštanskih usluga

1.2 *Delatnost za koju se izdaje dozvola/licenca:*

Poštanske usluge mogu pružati fizička ili pravna lica koja imaju licencu ARKEP-a za obavljanje poštanskih usluga. Ovakav postupak utiče na regulisanje tržišta, nediskriminaciju, stvaranje uslova za lojalnu konkurenciju, zaštitu interesa potrošača i pružalaca poštanskih usluga itd.

1.3 *Vreme trajanja dozvole/licence:*

Potvrda o potvrđivanju obaveštenja za pružanje poštanskih usluga je bez roka

1.4. Plaćanje takse

- 50 eura po prijavi;
- Domaće usluge (V) = 1000 eura;
- Domaće + međunarodne usluge (V/N) = 1500 eura

1.5 Potrebna dokumenta za prijavu:

1. Obrazac obaveštenja za pružanje poštanskih usluga
2. Potvrda o registraciji preduzeća i poslovni podaci [Kopija]
3. Kopija lične karte, lična karta lica/fizičkog nosioca delatnosti
4. Kopija dokumenta sa poslovnim informacijama (Biznis plan)
5. Kratak opis mreže i/ili poštanskih usluga koje želi da pruži i procenjene naknade za pružanje poštanskih usluga

2. Preporuke

1. Izvršiti obnovu licenci po službenoj dužnosti;
2. Neophodni dokumenti za podnošenje zahteva za ovlašćenje treba da se provere u skladu sa principom pomoći administrativnih organa i postupanja ex officio ili na osnovu izjave data pod zakletvom koju je stranka podnela.
3. Taksa za ovlašćenje se plaća u slučaju odobrenja zahteva i donošenja odluke o odobrenju.
4. Preispitati taksu za prijavu;

3. Obrazloženje preporuka

1. Izvršiti obnovu licenci po principu ex officio. U slučajevima kada nije moguće da se ova licenca izda bez određenog roka, obnavljanje licence se mora izvršiti po službenoj dužnosti, kroz neki postupak provere činjenica po službenoj dužnosti, a ne kroz novi upravni postupak za podnošenje zahteva. Ovo se može utvrditi podzakonskim aktom od strane ARKEP-a. Neka takva stvar može biti ostvarena putem podzakonskih akata, kako je propisano članom 17.2 ZSDL.
2. Što se tiče odgovarajućih dokumenata koje stranka mora dostaviti, u slučaju prijave, neki od njih se mogu proveriti po principu pravne pomoći između organa, kao i po principu odvijanja postupka po službenoj dužnosti ili putem izjava pod zakletvom. Ostala dokumenta su ostala da se dostave na zahtev ARKEP-a, jer predstavljaju specifična dokumenta, u smislu potrebe da se identifikuju specifični aspekti, u vezi sa ovom licencom.
3. Što se tiče takse, ARKEP treba uložiti napore da omogući strankama da plate početnu taksu, nakon završetka postupka i odobrenja zahteva. Ovo bi olakšalo administrativno opterećenje stranaka i primenilo princip priznat po ZOUP, za razvoj postupka bez finansijskih opterećenja za stranku.
4. Pregledati taksu za prijavu. ZSDL u članu 18. definiše srazmernu taksu, u meri u kojoj je to neophodno za pokrivanje troškova koje ima nadležni organ. da administrira dozvolu. Neka takva stvar može biti ostvarena putem podzakonskih akata, kako je propisano članom 17.2 ZSDL. Neophodno je dalje odrediti da se sva uplata takse vrši tek nakon izdavanja licence, a ne u trenutku podnošenja zahteva.